

Onderwerp **Infoversum**

Steller **L. Hellinga/M. Bloemkolk**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon **367 86 86**

Bijlage(n) **1**

Ons kenmerk **5296960**

Datum **07-10-2015**

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief brengen wij u op de hoogte van de laatste stand van zaken met betrekking tot het Infoversum. Dat doen we in drie stappen. In paragraaf 2 informeren we u over de resultaten van het onderzoek naar een strategische heroriëntatie van het Infoversum, uitgevoerd door het bestuur van de Stichting Infoversum en Triade. Daarna gaan we in op het overzicht van de besluitvorming over het Infoversum en de informatie die daarbij is gebruikt. Dat overzicht treft u aan in de bijlage. We voldoen daarmee aan de toezegging in onze brief van 16 september jongstleden (kenmerk 5257254).

We beginnen echter met de belangrijkste politieke conclusies en lessen die we trekken.

1. Conclusies

Op 18 juni 2014 werd het Infoversum feestelijk geopend door CdK Max van den Berg en burgemeester Ruud Vreeman. Het Infoversum wil een platform zijn voor innovatieve en creatieve bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Men gaat uit van circa 260.000 bezoekers per jaar. De verwachting is dat zo'n publiekstrekker nieuwe impulsen zal geven aan de ontwikkeling van het Ebbingekwartier. En dat het Infoversum zal bijdragen aan de ambitie om Groningen verder te ontwikkelen als City of Talent. Belangrijkste financiers zijn de Rabobank (5 miljoen), Target en bouwers (2,8 miljoen) en de gemeente, met een lening van 2,5 miljoen euro.

Een jaar later blijkt dat het Infoversum in zwaar weer is beland. Bezoekersaantallen blijven fors achter bij de verwachtingen en er dreigt een liquiditeitstekort.

We gaan er van uit dat de lening van 2,5 miljoen euro niet afgelost zal worden. Dat betekent dat we daarvoor nu een voorziening moeten treffen.

Terugkijkend en met de kennis van nu is voor ons de hoofdoorzaak van de problemen met het Infoversum dat de aannames in het businessplan niet deugdelijk zijn gebleken. Dat blijkt glashelder uit het onderzoek van de taskforce naar een strategische heroriëntatie (zie hierna, paragraaf 2).

De belangrijkste lessen die wij daaruit trekken zijn de volgende:

- Juist in een stemming waarin ‘iedereen’ vindt dat een bepaald project er moet komen, is het des te noodzakelijker om tegenkracht te organiseren. We sluiten daarmee aan bij de conclusies van het onderzoek naar O2G2. Dat betekent onder andere dat we in voorkomende gevallen een externe partij onderzoek laten doen naar een businessplan, ongeacht wat andere financiers er van hebben gevonden.
- Ook willen we in het vervolg vanaf het begin aan tafel met alle andere financiers en belanghebbenden (zie bijvoorbeeld het proces rond de Cortingborg).
- Hoewel de oorzaak van de problemen ligt bij het businessplan, is ook nu weer gebleken dat het bij het aangaan van een verbonden partij noodzakelijk is om rollen en verantwoordelijkheden – zowel bestuurlijk als ambtelijk – duidelijk vast te leggen. Daarmee voorkomen we dat er gaten vallen in de governance op de verbonden partijen.

2. Resultaten onderzoek strategische heroriëntatie Infoversum

Zoals wij u eerder hebben gemeld, heeft de Stichting Infoversum mede op aandringen van de gemeente een taskforce ingesteld om een strategische heroriëntatie uit te voeren naar de toekomstmogelijkheden van het Infoversum. Het plan van aanpak van de taskforce (bestaande uit medewerkers van Infoversum en Triade) is u onder geheimhouding aangereikt bij onze brief van 9 september met kenmerk 5203126.

Op maandag 28 september heeft de taskforce in bijzijn van alle belangrijke stakeholders de resultaten van dat onderzoek gepresenteerd. Deze stakeholders waren, naast een ambtelijke vertegenwoordiging van gemeente, vertegenwoordigers van Rabobank, Rijksuniversiteit Groningen en Gasterra.

Analyse taskforce: commercieel en financieel

In de wetenschap dat er slechts een korte periode was om het onderzoek uit te voeren, is de taskforce er in geslaagd een scherpe analyse te maken van de oorsprong van de problematiek en de toestand van de huidige bedrijfsvoering.

Aan de basis van de analyse lagen de volgende constatering: de omzet is significant lager dan de uitgangspunten van het businessplan, de kosten liggen grotendeels ‘vast’, er zijn hoge financieringslasten en relatief hoge personeelslasten. Dat heeft als consequentie: een grote liquiditeitsdruk.

De taskforce heeft een commerciële en een financiële analyse gemaakt. De commerciële analyse belicht de diensten die Infoversum aanbiedt op de consumenten- en zakelijke markt. De strekking van de analyse is dat de aangeboden diensten niet aansluiten bij de verwachtingen van de afnemers. Oorzaken zijn onder andere gelegen in de beperkte functionaliteit van het gebouw, de beperkte functionaliteit voor het vertonen van films door de gekozen projectietechniek, onvoldoende aanbod en de te kleine omvang van de organisatie om zelfstandig een *full dome* theater te (kunnen) exploiteren.

De financiële analyse probeert door een vergelijking van de uitgangspunten in het businessplan met de feitelijke realisatie antwoord te geven op de vraag waarom het Infoversum zo snel na opening in de financiële problemen raakte.

Hoofdoorzaak is het achterblijven van de bezoekersaantallen op alle segmenten van diensten die het Infoversum aanbiedt. In het businessplan lag het *break-even* getal op 173.000 bezoekers, terwijl men nu voor 2015 ruim 55.000 bezoekers verwacht.

Andere oorzaken zijn volgens de taskforce:

- de investering (boekwaarde) is te hoog ten opzichte van de exploitatie(periode);
- er was te weinig eigen vermogen in de stichting om tegenvallers op te vangen;
- er is geen rekening gehouden met aanloopverliezen;
- de aflossingsperiode op de leningen (waaronder die van de gemeente) is te kort;
- er heeft in 2011-2012 geen extern haalbaarheidsonderzoek plaatsgevonden naar het businessplan.

Deze problemen bij elkaar leiden tot een tekort aan liquiditeit bij de Stichting Infoversum.

Strategische heroriëntatie: toekomstscenario's

Tweede deel van het plan van aanpak was de vraag naar mogelijke toekomstscenario's, gebaseerd op realistische financiële modellen. Daartoe heeft de taskforce drie scenario's uitgewerkt en gekwantificeerd. Daarnaast is een faillissementsscenario voorbereid.

Deze scenario's worden door de taskforce afgedaan als economisch niet realistisch:

1) continuering van de bestaande situatie met enkele bezuinigingen, 2a) concentratie op onderwijs- en onderzoekfaciliteit met beperkte publieksactiviteiten ('Planetarium Plus') en 2b) continuering door 'outsourcing'. Scenario 3) ('creatie') acht men weliswaar kansrijk, maar nog altijd niet economisch verantwoord: het doorzetten van de huidige activiteiten, een sterke inzet op innovatie en productie, financiering uit onderzoeksprogramma's, en extra founders.

De taskforce trekt daarop de conclusie dat het Infoversum met de huidige financieringsverplichtingen niet levensvatbaar is op basis van een commerciële exploitatie.

Doorstartscenario

De taskforce ziet nog wel een doorstartscenario als alternatief voor een faillissement. Het is een variant op scenario 2a 'Planetarium Plus' en is gericht op het behoud van het Infoversum voor wetenschappelijke en publieke doeleinden in de stad.

Het doorstartscenario is vergeleken met de andere scenario's het minst concreet, in termen van mogelijke nieuwe partijen en perspectief. Om die reden vraagt men een uitwerkingsperiode van drie jaar met 'exploitatierust'.

Dit doorstartscenario vraagt van de gemeente het volgende:

- de gemeente wordt mede risicodragend voor het exploitatieverlies (evenals de Rijksuniversiteit Groningen en Gasterra);
- de gemeente geeft nader invulling aan de publieke functie ('huren gebouw') en de educatiedoelstelling (d.w.z.: staat in voor foundering door het basisonderwijs);
- de gemeente bevriest voor een periode van 3 jaar de rente- en aflossingsverplichtingen (evenals andere financiers);
- de gemeente verlengt de erfpacht naar minimaal 26 jaar;
- en de gemeente zegt toe bereid te zijn tot een schuldsanering.

Tijdens de bijeenkomst heeft geen enkele aanwezige stakeholder instemmend gereageerd op het door de taskforce gepresenteerde doorstartscenario. Rabobank en universiteit zien geen mogelijkheden op inhoudelijke en beleidsmatige gronden.

Ook wij zien geen maatschappelijk verantwoorde mogelijkheden om mee te werken aan het doorstartscenario van de taskforce. Niet alleen de gemeentelijke lening van 2,5 miljoen euro moet dan afgeboekt worden, maar ook tenminste een deel van de grondwaarde. Daar bovenop vraagt men nieuw gemeentelijk kapitaal: de garantie van een bijdrage door het basisonderwijs en een risicoaandeel in de exploitatie – zonder een ook maar enigszins concreet perspectief.

En nu?

Het is nu in eerste instantie aan het bestuur van de Stichting Infoversum om te bepalen wat men doet, gegeven de resultaten van het onderzoek en de eerste reacties daarop van de stakeholders. Wij blijven bereid mee te werken aan een realistische oplossing waarin het Infoversum behouden kan blijven voor de stad.

Intussen houden wij er – gezien het bovenstaande – nadrukkelijk rekening mee dat de gemeentelijke lening ter grootte van € 2,5 miljoen nooit afgelost kan worden. Wij komen daar op terug bij de Rekening 2015. Overige consequenties voor de grondexploitatie CiBoGa moeten binnen het grondbedrijf worden opgelost.

3. Onderzoek gemeentelijke besluitvorming rondom het Infoversum

In onze brief van 16 september jl. (5257254) hebben we u een overzicht toegezegd van de informatie en de besluitvorming die ten grondslag lagen aan het verstrekken van de lening. Dat overzicht stopt niet na het moment van verstrekken van de lening aan de Stichting Infoversum (zoals toegezegd in onze brief van 16 september, maar loopt door tot het heden. Het overzicht is bijgevoegd.

Hieronder gaan wij in op vier aspecten:

- de betrokkenheid van en informatievoorziening aan de raad;
- het businessplan;
- de relatie met de huidige discussie over verbonden partijen;
- en het besluit een lening te verstrekken in de context van toen.

Betrokkenheid en informatievoorziening raad

De raad is op weg naar het Infoversum op twee momenten betrokken: bij het raadsvoorstel de grond in erfpacht beschikbaar te stellen voor 1 jaar (raadsbesluit 26/1/2011, GR10.2473246), en bij het voornemen van het college de Stichting Infoversum een lening te verstrekken van € 2,5 miljoen euro (brief d.d. 26/4/2011, RO12.2963479) behandeld in de raadscommissie Ruimte en Wonen d.d. 9/5/2011. Daarbij heeft de raad de beschikking gehad over de statuten van de Stichting Infoversum en (in de visietrommel na de raadscommissie van 9/5/2012) het businessplan 2.0 van het Infoversum d.d. 14/6/2011.

Het handelen van het college is steeds gericht geweest op het maximaliseren van de kansen op het aflossen van de gemeentelijke lening. Toen vanaf eind mei 2015 langzaam duidelijk werd dat de financiële situatie van het Infoversum veel ernstiger was dan eerder aan de gemeente was gemeld, hebben de wethouder en het college direct ingegrepen.

De raad is in een mail aan alle fractievoorzitters (2 juni) en in vier brieven geïnformeerd over de ontwikkelingen rond het Infoversum: op 10 juni (5058799), 1 juli (5107428), 9 september (5203126), alle onder geheimhouding, en op 16 september (5257254).

Terugkijkend op de raadscommissie van 9 mei 2012, waarin het voornemen een lening aan de Stichting Infoversum te verstrekken werd besproken, vallen twee dingen op.

- In antwoord op vragen over de bezoekersaantallen, verwijst het college naar een presentatie van de heer Valentijn. Daarin heeft deze gezegd dat door afspraken met onder andere onderwijsinstellingen 100.000 van de 260.000 jaarlijkse bezoekers verzekerd zijn. Dit is niet het geval gebleken.
- In de beantwoording spreekt het college ook over een maximaal risico van € 241.000,-. Dat is helaas niet juist. Dit bedrag betreft namelijk niet het maximale risico, maar het bedrag waarmee het gemeentelijk weerstandsvermogen moet worden aangevuld om het risico van de lening te dekken. Dat bedrag is berekend met een methode die hiervoor binnen de gemeente in gebruik is, de zgn. intervalmethode (kadernota Weerstandsvermogen, juni 2011). Maar het maximale risico van de lening is 2,5 miljoen – zoals helaas is gebleken.

Het businessplan

Aanvankelijk gaat de betrokkenheid van de gemeente niet verder dan het beschikbaar stellen van de grond voor 13 jaar voor € 1,-, onder de voorwaarden dat de exploitatie 100% rond is en dat er geen concurrentie is met het Forum. Gezien het feit dat andere gerenommeerde partijen (Rabobank, Target/Rijksuniversiteit en de bouwers Rottinghuis en Centraal Staal) middelen beschikbaar wilden stellen voor realisering van het Infoversum, mocht de gemeente erop vertrouwen dat het achterliggende businessplan een deugdelijke grondslag had.

Als blijkt dat de Rabobank een gemeentelijke borgstelling wil, is dat voor het college aanleiding intern opdracht te geven het businessplan van het Infoversum te beoordelen (B&W 30/8/2011).

Ambtelijk beoordeelt men het businessplan als gematigd positief. De exploitatie bevat enerzijds voorzichtige, maar anderzijds ook wat optimistische uitgangspunten. Met de onderliggende afspraken, contracten en intenties lijkt dit voor de eerste vijf jaar een haalbaar businessplan. De uitdaging en het risico ziet men in de periode erna.

We trekken hieruit twee lessen:

- Het verdient aanbeveling in de toekomst een onafhankelijke partij de haalbaarheid van een businessplan te laten toetsen. We mogen niet alleen af gaan op bijvoorbeeld de bank.
- Het lijkt erop dat de gemeentelijke organisatie aanvankelijk (tot aan de borgstelling) alleen via de Stichting Infoversum communiceerde met de bank. Infoversum was echter een belanghebbende. Het verdient aanbeveling in soortgelijke gevallen vanaf het begin te proberen ook rechtstreeks met andere financiers te overleggen.

Relatie met de discussie verbonden partijen

Het businessplan is volgens de taskforce de belangrijkste oorzaak van de huidige problemen met het Infoversum. Toen er signalen waren dat het de verkeerde kant op

dreigde te gaan, heeft het bestuur van de Stichting verschillende acties in gang gezet om het tij te keren. Sinds december 2012 maakte een gemeentelijk ambtenaar deel uit van het bestuur.

Ook bij het Infoversum is daarbij gebleken dat er onduidelijkheden en spanningen kunnen optreden wat betreft belangen en rollen. Zit een bestuurslid daar in de eerste plaats voor de Stichting, of namens de gemeente?

Dit onderstreept dat het bij het aangaan van een verbonden partij noodzakelijk is om rollen en verantwoordelijkheden – zowel bestuurlijk als ambtelijk – duidelijk vast te leggen. Daarmee voorkomen we dat er gaten vallen in de governance op de verbonden partijen (Kadernota Verbonden partijen, vastgesteld in de raad van 25 maart 2015).

Het besluit in de context

Het is gezien de omstandigheden (Nederland bevond zich op het dieptepunt van de crisis) en de toen beschikbare informatie goed te begrijpen dat het college destijds heeft besloten een lening te verstrekken aan de Stichting Infoversum.

Het college zag duidelijke voordelen in de komst van het Infoversum: “De bouw van het Infoversum in het Ebbingekwartier is een belangrijke impuls om Groningen als City of Talent verder te ontwikkelen en kennis vaker en meer maatschappelijk toe te passen. Daarbij versterkt het de aantrekkingskracht van het gebied en biedt het kansen voor een gunstiger exploitatie van de parkeergarage Boterdiep. Bovendien bevordert het de structurele bouw en ontwikkelingen en de toekomstige werkgelegenheid in het Ebbingekwartier.” (brief aan de raad, RO12.2963479, 26/4/2012, pag. 4).

De bank was de grootste geldverstrekker, 2,8 miljoen kwam van andere partijen (onder andere het bouwconsortium) en 2,5 miljoen van de gemeente.

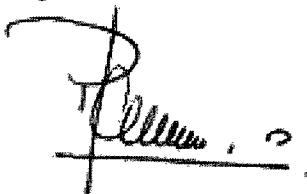
Het college kon er in redelijkheid vanuit gaan dat de bank voldoende vertrouwen had in het businessplan en dat dit ook gold voor de andere partijen die er geld in staken. Intern was het businessplan bovendien beoordeeld als “gematigd positief”, zeker wat betreft de eerste vijf jaar. De risico's leken daarmee beheersbaar.

De raadscommissie heeft bij het voornemen een lening te verstrekken weliswaar vragen gesteld, maar gezien het feit dat er geen formele wensen en bedenkingen zijn ingediend, vond ook de raad het antwoord van de betrokken wethouder kennelijk unaniem afdoende.

Dat alles maakt het niet minder teleurstellend dat de dingen anders zijn gelopen dan toen was voorzien. De analyses van de taskforce van Infoversum en Triade hebben duidelijk gemaakt dat de oorzaak daarvan lag in het businessplan.

We hopen dat deze informatie voldoende is om met uw raad in gesprek te gaan.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Besluitvorming Infoversum, 2010 - heden

Hieronder beschrijven wij de besluitvorming rond het Infoversum en achtergronden daarvan. De tijdlijn loopt vanaf de aanloop en het eerste collegebesluit eind 2010 tot heden.

1. Raadsbesluit 26 januari 2011: grond 13 jaar in erfpacht voor € 1,-

Sinds 2009 werkt Target (een op kennisvalorisatie gerichte onderneming, gelieerd aan de Rijksuniversiteit Groningen) aan plannen voor het Infoversum: een theater annex congrescentrum in de vorm van een futuristische koepel met moderne 360° presentatietechnieken. Het Infoversum wil een platform zijn voor innovatieve en ambitieuze bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Men verwacht ca. 275.000 bezoekers per jaar.

In 2010 meldt Target zich bij de gemeente. Men is ver gevorderd met het rondkrijgen van de exploitatie. Als partijen definitief toezeggen en de gemeente grond op het Bodenterrein ter beschikking stelt voor € 1,- kan het Infoversum worden gerealiseerd.

Op 14/12/2010 besluit het college de raad voor te stellen in te stemmen met het voorstel de locatie op het Bodenterrein 13 jaar in erfpacht te geven aan Target Holding voor € 1,- (RO10.2439210). Voorwaarden zijn dat de exploitatie 100% zeker is en dat er geen concurrentie is met het Forum. Overweging is onder andere dat zo'n potentiële publiekstrekker nieuwe impulsen kan geven aan de ontwikkeling van het Ebbingekwartier. Ook kan het Infoversum bijdragen aan de ambitie om Groningen verder te ontwikkelen als City of Talent.

De raad besluit 26/1/2011 conform (GR10.2473246).

2. Naar een lening van 2,5 miljoen

De daaropvolgende periode werkt Infoversum aan het rondkrijgen van de investering en de exploitatie. Er komt een nieuw businessplan (14 juni 2011). Een groot aantal instellingen wil gebruik maken van het Infoversum: Science Centre, Noorderzon, Eurosonic en Gasterra, maar ook Gameship Leeuwarden en de Rijksuniversiteit Groningen. Het wordt zo een platform voor creatieve industrie. Men verwacht 260.000 bezoekers, waarvan 150.000 van buiten de stad. De capaciteit van de zaal is 250-450 zitplaatsen.

De investering bedraagt aanvankelijk circa 11,5 miljoen euro. Het is de bedoeling dat Target en het beoogde bouwconsortium 3,8 miljoen financieren, terwijl de Rabobank een lening verstrekt van 7,7 miljoen. Maar de bank zoekt daarbij naar risicospreiding.

Collegebesluit 30 augustus 2011: intentie tot borgstelling 2,5 miljoen

In eerste instantie is sprake van een aflopende borgstelling door de gemeente voor een deel van de lening van de Rabobank, ter grootte van 2,5 miljoen euro. Deze borg zou jaarlijks verlaagd kunnen worden. Het risico wordt dan gekwantificeerd op € 450.000; het weerstandsvermogen zou met dat bedrag opgehoogd moeten worden. Daar tegenover staan verwachte extra inkomsten van €400.000 tot €5550.000 per jaar voor de parkeergarage Boterdiep vanwege de extra bezoekers. (Collegevoorstel RO11.2653220)

Het college besluit daarop de intentie uit te spreken om voor het Infoversum een bankborgstelling aan te gaan voor een bedrag van 2,5 miljoen euro, onder voorbehoud van goedkeuring door de raad (notulen B&W 30/8/2011).

Ten behoeve van het raadsvoorstel moeten de verwachte extra parkeerinkomsten nader worden onderbouwd, en moet het businessplan worden beoordeeld, ook in relatie tot het Forum.

September 2011: ambtelijke beoordeling businessplan

De businesscase wordt beoordeeld als gematigd positief. De exploitatie bevat enerzijds voorzichtige, maar anderzijds ook wat optimistische uitgangspunten. Met de onderliggende afspraken, contracten en intenties lijkt dit voor de eerste vijf jaar een haalbare businesscase. De uitdaging en het risico liggen vooral in de periode daarna.

Collegebesluit 24 april 2012: voornemen tot lening 2,5 miljoen

Eind 2011 blijkt dat de bank een niet-aflopende borgstelling van 2,5 miljoen euro wil. Daarmee zou de gemeente tot het eind een risico dragen van 2,5 miljoen. Ambtelijk is dan de overweging dat het beter is zelf een lening te verstrekken van 2,5 miljoen euro, tegen dezelfde rente die de Rabobank vraagt. Voordeel is dat het renteverskil met de rente die Treasury vraagt, ingezet kan worden voor dekking van het risico.

Dat risico werd becijferd op maximaal € 241.000,-. Deze raming hangt samen met de verwachting dat het risico de eerste vijf jaar beperkt zou zijn (beoordeling businessplan). De lening zou dan al voor een belangrijk deel zijn afgelost.

Omdat in dezelfde periode de parkeergarage Boterdiep van het Parkeerbedrijf naar de grex CiBoGa ging, en de verwachte extra inkomsten dus ook in die grex terecht zouden komen, werd het risico van de lening ondergebracht in de grex CiBoGa.

In het collegevoorstel met het voornemen een lening te verstrekken (RO12.2963492) met als zekerheid het recht van tweede hypotheek, gaat men conform het collegebesluit van 30/8/2011 ook in op de relatie met het Forum: "De uiteindelijke conclusie is dat beide voorzieningen aanvullend aan elkaar kunnen en moeten zijn. Programmatische afspraken zullen regelmatig plaatsvinden en samenwerking op thema's is voor beide organisaties interessant." (Collegevoorstel, pag. 3). Een nadere uitwerking van de verwachte extra parkeeropbrengsten is bijgevoegd.

Het college besluit op 24 april 2012:

1. tot het voornemen Stichting Infoversum i.o. een 13-jarige lineaire lening op hypothecaire basis te verstrekken ter grootte van € 2.500.000,- ten behoeve van de bouw van het Infoversum onder de voorwaarden die in de leningovereenkomst zijn vastgelegd en onder voorbehoud van de totstandkoming van de totale financiering en waarbij geen beroep wordt gedaan op aanvullende gemeentelijke subsidies;
2. het becijferde maximale risico bij het aangaan van deze lening ter grootte van € 241.000,- onder te brengen in de herziene grex Ciboga 2012;
3. dit voorgenomen besluit ter kennis te brengen van de raad, om de raad in de gelegenheid te stellen zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken;
4. de brief aan de raad gewijzigd vast te stellen. (Notulen B&W 24/4/2011)

3. Raadscommissie Ruimte en Wonen over de voorgenomen lening

Op 9/5/2012 bespreekt de raadscommissie Ruimte en Wonen de brief over de voorgenomen lening aan het Infoversum (RO12.2963479). Er zijn vragen bij de financiering en de bezoekersprognose, maar na beantwoording door wethouder De Vries worden geen formele wensen en bedenkingen ingediend.

4. Benoeming bestuurslid in Stichting Infoversum

Op 4/12/2012 besluit het (nieuwe) college de vakdirecteur Ontwikkeling & Uitvoering aan te wijzen om namens de gemeente Groningen zitting te nemen in het bestuur van Stichting Infoversum tot aan de exploitatiefase van het Infoversum. (Notulen B&W 4/12/2012)

5. Leningovereenkomst

Op 18/12/2012 stelt het college de leningovereenkomst met de Stichting Infoversum vast voor de verstrekking van een hypothecaire lening van € 2.500.000,-. (RO12.3361365)

Kort daarop verzoekt de Stichting om de lening tijdelijk in depot te houden, omdat de uitgaven in delen plaats zullen vinden. Het bedrag ineens leidt tot extra rentekosten voor de Stichting.

Dit leidt tot een collegevoorstel (RO13.3468338) om de lening tijdelijk in depot te houden in het complex CIBOGA. Het college besluit 12/2/2013 conform.

Tussen 2013 en juni 2014 wordt het Infoversum gebouwd.

Op 18 juni 2014 is de feestelijke opening door CdK Max van den Berg en burgemeester Ruud Vreeman.

Dan is de bouwfase afgerond (binnen de tijd en binnen het budget) en start de exploitatie.

6. September 2014: verzoek om aanpassing leningovereenkomst

Op 1 oktober 2014 zou Infoversum de eerste termijn rente + aflossing (50.000) moeten betalen.

Op 7 september verzoekt Infoversum aan de ambtelijke organisatie om per 1 april 2015 te mogen aflossen. Men vindt 1 oktober bij nader inzien toch erg kort na de opening.

De wethouder wordt hierover 19/1/2015 geïnformeerd in een dienovereenkomstig concept-collegevoorstel (4811382). Overwegingen bij het uitstel zijn dat het bezoekersaantal achterblijft bij de verwachting, waardoor er minder inkomsten zijn. Wel verloopt de verhuur naar wens. Ook is inmiddels een directeur aangesteld, die als opdracht heeft de bezoekersaantallen te verbeteren. Uitstel past bovendien binnen de termijn van 13 jaar en heeft geen financiële gevolgen: de rente wordt volledig in rekening gebracht. (Collegevoorstel 4811382)

B&W verslag 27/1/2015

Op basis van collegevoorstel 44811382 besluit het college de leningovereenkomst van Infoversum aan te passen. Dit besluit is er op gericht de kansen dat de lening daadwerkelijk wordt afgelost te maximaliseren.

7. Verzoek Infoversum om termijn erfpacht en lening aan te passen

Op 14/4/2015 wordt ambtelijk aan Stichting Infoversum gemeld dat de gewijzigde leningovereenkomst nog niet terug is, en dat de betaling per 1/4/2015 (rente + eerste aflossing) nog niet is ontvangen. Men verzoekt dit per omgaande te regelen. De rente wordt daarna betaald, de aflossing niet.

Op 5 mei 2015 stuurt de Stichting Infoversum een brief naar B&W. Onder verwijzing naar "een bescheiden winst van 36.784 euro" in 2014 en naar het perspectief van een cultuurcluster in het Ebbingekwartier, verzoekt men het bestaande erfpachtcontract met een looptijd van 13 jaar om te zetten in een contract voor onbepaalde tijd, en de lening te verlengen tot 20 jaar.

Volgens Infoversum is de Rabobank bereid de hypotheek te verlengen naar 20 jaar, onder voorwaarde dat de gemeente het erfpachtcontract wijzigt en onder voorbehoud van interne goedkeuring door de Rabobank.

B&W 19/5/2015: Signalement

Het signalement meldt dat Stichting Infoversum heeft aangegeven te kampen met liquiditeitsproblemen. De huidige looptijd van de lening (13 jaar) leidt tot hoge exploitatielasten.

Infoversum vraagt om verlenging van de looptijd van de lening jaar, zowel aan de Rabobank als aan de gemeente. Dat betekent dat ook de erfpachttermijn verlengd moet worden.

Voor de compensatie van het nadeel voor de grex CiBoGa van verlenging van de erfpachttermijn met 10 jaar zijn twee scenario's doorgerekend: 1) een erfpacht die uitstel van inkomsten in de grex compenseert, en 2) een marktconforme erfpacht. Het signalement adviseert scenario 1. Het college neemt kennis van het signalement (notulen B&W 19/5/2015) .

Bij de behandeling van de Rekening in de raadscommissie Werk en Inkomen (20/5/2015) zijn er vragen over het Infoversum. Wethouder Van der Schaaf antwoordt dat hij de raad binnenkort informeert over de bredere ontwikkeling van het Infoversum, waarbij beperking van de gemeentelijke risico's vooropstaat. Daarbij is het de vraag of het tijdelijk of definitief past.

8. 9/6/2015: Verlenging termijn erfpacht en lening, brief naar de raad

Op 28/5/2015 blijkt na telefonisch contact tussen een ambtenaar en de Rabobank, dat de Stichting Infoversum bij de Rabobank sinds oktober 2014 is ondergebracht bij de afdeling Bijzonder Beheer.

In de collegevergadering van 2 juni wordt een voorstel over verlenging van de termijnen van de erfpacht en de lening (504910) aangehouden

Dezelfde middag heeft wethouder Van der Schaaf het bestuur van de Stichting ontboden op het stadhuis, naar aanleiding van het telefoongesprek tussen gemeente en Rabobank 28/5/2015. Uit dat gesprek blijkt dat de financiële problemen erger zijn dan eerder aan de gemeente was gemeld. Op zeer korte termijn beschikt de stichting niet meer over middelen om aan kort- en langlopende schulden te voldoen. Aan Stichting Infoversum is gevraagd z.s.m. meer informatie te geven.

In afwachting daarvan spreken Rabobank en gemeente af dat de Rabobank de Stichting Infoversum 'door de zomer' helpt (4 juni 2015).

Op 7 juni informeert wethouder Van der Schaaf alle fractievoorzitters per mail over de actuele situatie.

Collegebesluit 9 juni 2015

Op 9 juni ligt er een aangepast collegevoorstel (5058897). Het college besluit de termijn van de erfpacht van 13 jaar met 10 jaar te verlengen, de erfpachtcanon te wijzigen en het voornemen uit te spreken de gemeentelijke hypothecaire lening met 7 of 10 jaar te verlengen, onder het voorbehoud dat de Rabobank dat ook doet.

Er gaat een brief (5058799) onder geheimhouding naar de raad. Wethouder Van der Schaaf doet een vertrouwelijke mededeling in de raadscommissie Ruimte en Wonen 10/6/2015.

In juni heeft wethouder Van der Schaaf meerdere malen contact met de Rijksuniversiteit waarin hij zijn zorgen uit over de situatie

9. B&W 30/6/2015: nieuwe informatie, nieuwe brief naar de raad

Uit nieuwe informatie van Stichting Infoversum (op verzoek van de gemeente en de Rabobank) blijkt een groter cashtekort dan eerder was gemeld. Ook de Rabobank is verrast. Er dreigt een ongecontroleerd faillissement.

In een gesprek op 29 juni met een vertegenwoordiger van het CvB informeert wethouder Van der Schaaf hem over de acute financiële problemen.

Gezien de nieuwe informatie besluit het college op 30/6/2015 de besluiten van 9/6/2015 (zie hierboven) in te trekken en de raad hierover in een brief (5107428) te informeren, opnieuw onder geheimhouding.

Het GMT krijgt opdracht in beeld te brengen hoe de besluitvorming tot het verstrekken van de gemeentelijke lening aan Stichting Infoversum is verlopen en welke informatie daarbij is gebruikt.

10. 30/6/2015: Voorzitter Infoversum en bestuurslid gemeente treden terug

11. B&W 7/7/2015: Infoversum

Wethouder Van der Schaaf meldt stand van zaken

12. 10/7/2015: brief van Infoversum aan stakeholders

De Stichting Infoversum meldt dat een taskforce (Infoversum en Triade) nader onderzoek doet naar de toekomstmogelijkheden van het Infoversum ('roadmap'). Het onderzoek is uiterlijk 1 oktober 2015 afgerond. Ook vraagt men de stakeholders om een overbruggingsfinanciering.

13. B&W 14/7/2015: Signalement over Infoversum

Het signalement (7/7/2015) meldt een overleg met de stadsadvocaat en bevat het verslag van een gesprek d.d. 6/7/2015 tussen Infoversum, Triade, Rabobank en een ambtenaar van de gemeente over de bovengenoemde 'roadmap' en de actuele financiële situatie. Het Infoversum heeft € 100.000 nodig als overbruggingskrediet. Rabobank en gemeente (ambtelijk) achten zich hiervoor niet verantwoordelijk.

Het college besluit dat de wethouders Schroor en Van der Schaaf een besluit nemen over het voorstel dat naar aanleiding van het signalement wordt opgesteld.

14. B&W 21/7/2015: Infoversum – 5140506

Dit betreft de opschorting van de incasso van rente- en aflossingsverplichtingen Infoversum tot 1 november 2015. Ook dit besluit is er op gericht de kansen dat de lening daadwerkelijk wordt afgelost te maximaliseren.

15. PO Van der Schaaf 10/8/2015 en 18/8/2015:

Verzoek om een vertrouwelijke stand van zaken brief aan de raad voor te bereiden, met 'roadmap' als bijlage.

16. B&W 8/9/2015:

Een brief (5203126) over onder andere bestuurswisseling en het hierboven genoemde onderzoek naar toekomstmogelijkheden gaat 9/9/2015 naar de raad, opnieuw onder geheimhouding.

17. 16/9/2015: mededeling Infoversum op website over bestuurswisseling en "strategische heroriëntatie"

Daarop stuurt het college een brief naar de raad: na de mededeling van het bestuur van de Stichting is een deel van de informatie die eerder onder geheimhouding is toegestuurd hiermee openbaar. Bedrijfsgevoelige informatie blijft geheim.

18. 28/9/2015: presentatie resultaten toekomstmogelijkheden Infoversum